وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْعًا وَ سَيَجْزي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (144) وَ مَا كَانَ لِنَفْسِ أَنْ تَمُوتَ إِلاَّ بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَاباً مُؤَجَّلاً وَ مَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ سَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ (145) وَ كَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبيل اللَّهِ وَ مَا ضَعُفُوا وَ مَا اسْتَكَانُوا وَ اللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ (146) وَ مَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلاَّ أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ إِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَ انْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (147) فَآتَاهُمُ اللَّهُ

ثَوَابَ الدُّنْيَا وَ حُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَ اللَّهُ يُحِبُّ

الْمُحْسِنِينَ (148)

Muhammad is no more than a messenger: many were the messenger that passed away before him. If he died or were slain, will ye then turn back on your heels? If any did turn back on his heels, not the least harm will he do to Allah; but Allah (on the other hand) will swiftly reward those who (serve Him) with gratitude. Nor can a soul die except by Allah's leave, the term being fixed as by writing. If any do desire a reward in this life, We shall give it to him; and if any do desire a reward in the hereafter, We shall give it to him. And swiftly shall We reward those that (serve us with) gratitude. How many of the prophets fought (in Allah's way), and with them (fought) large bands of godly men? But they never lost heart if they met with disaster in Allah's way, nor did they weaken (in will) nor give in. And Allah loves those who are firm and steadfast. All that they said was: "Our Lord forgive us our sins and anything we may have done that transgressed our duty: establish our feet firmly, and help us against those that resist faith." And Allah gave them a reward in this world, and the excellent reward of the hereafter. For Allah loveth those who do good.

محدّاس کے سوا کچھ نہیں کہ بس ایک رسول ہیں،ان سے پہلے اور رسول بھی گزر چکے ہیں، پھر کیاا گروہ مر جائیں یا قتل کردئے جائیں تو تم لوگ الٹے پاؤں پھر جاؤگے ؟ یادر کھو! جوالٹا پھرے گاوہ اللّٰہ کا کچھ نقصان نہ کرے گا،البتہ جو

اللّٰدے شکر گزار بندے بن کر رہیں گے انھیں وہ اس کی جزادے گا- کوئی ذی روح اللہ کے اذن کے بغیر نہیں مر سکتا ہوت کاوقت تو لکھا ہواہے — جو شخص د نیا کے ارادہ سے کام کرے گااس کو ہم د نیاہی میں سے دیں گے ،اور جوسواب آخرت کیک ارادہ سے کام کرے گاوہ آخرت کا تواب پائے گااور شکر کرنے والوں کو ہم ان کی جزاضر ورعطا کریں گے۔اس سے پہلے کتنے ہی نبی ایسے گزر چکے ہیں، جن کے ساتھ مل کر بہت سے خدایر ستوں نے جنگ کی —اللّٰد کی راہ میں جو مصیبتیں ان بریڑیں ان سے وہ دل شکستہ نہیں ہوئے، ا نہوں نے کمز وری نہیں د کھائی، وہ (باطل کے آگے)سر نگوں نہیں ہوئے ایسے ہی صابروں کواللہ پسند کر تاہے۔ان کی دعابس یہ تھی کہ: "اے ہمارے رب، ہماری غلطیوں اور کو تاہیوں سے در گزر فرما، ہمارے کام میں تیرے حدود سے جو کچھ تحاوز ہو گیاہواسے معاف کر دے، ہمارے قدم جما دے اور کافروں کے مقابلے میں ہماری مدد کر ''-آخر کاراللہ نےان کو د نیاکا

نواب بھی دیااوراس سے بہتر نواب آخرت بھی عطا کیا —اللہ کوایسے ہی نیک عمل لوگ بیند ہیں۔

मुहम्मद इसके सिवा कुछ नहीं कि बस एक रसूल हैं, उनसे पहले और रसूल भी गुज़र चुके हैं, फिर क्या अगर वे मर जाएँ या कत्ल कर दिए जाएँ तो त्म लोग उलटे पाँव फिर जाओगे? याद रखो! जो उल्टा फिरेगा वह अल्लाह का कुछ नुकसान न करेगा, अलबता जो अल्लाह के शुक्रग्ज़ार बन्दे बनकर रहेंगे उन्हें वह उसकी जज़ा देगा | कोई ज़ी-रूह अल्लाह के इज़्न के बगैर नहीं मर सकता | मौत का वक़्त तो लिखा ह्आ है | जो शख्स सवाबे-दुनिया के इरादे से काम करेगा उसको हम द्निया ही में से देंगे, और जो सवाबे-आख़िरत के इरादे से काम करेगा वह आख़िरत का सवाब पाएगा, और श्क्र करनेवालों को हम उनकी जज़ा ज़रूर अता करेंगे | इससे पहले कितने ही नबी ऐसे गुज़र चुके हैं जिनके साथ मिलकर बह्त-से खुदापरस्तों ने जंग की | अल्लाह की राह में जो म्सीबतें उनपर पड़ी उनसे वे दिलशिकस्ता नहीं ह्ए, उन्होंने कमज़ोरी नहीं दिखाई, वे (बातिल के आगे) सरनिगूँ नहीं हुए | ऐसे ही साबिरों को अल्लाह पसन्द करता है | उनकी दुआ बस यह थी कि "ऐ हमारे रब, हमारी गलतियों और कोताहियों से दरग्ज़र फरमा और हमारे काम में तेरे ह्दूद से जो कुछ तजावुज़ हो गया हो उसे माफ़ कर दे, हमारे क़दम जमा और काफ़िरों के मुक़ाबले में हमारी मदद कर |" आख़िरकार अल्लाह ने उनको दुनिया का सवाब भी दिया

और उससे बेहतर सवाबे-आख़िरत भी अता किया | अल्लाह को ऐसे ही नेक-अमल लोग पसन्द हैं |